

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ
Į S T A T Y M A S**

1999 m. lapkričio 16 d. Nr. VIII-1422
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties būtinąsias sąlygas, atsiskaitymo už šią produkciją sąlygas ir tvarką.
2. Šio įstatymo nuostatos, reglamentuojančios atsiskaitymą už žemės ūkio produkciją, taikomos ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) perka iš savo narių jų pagamintą žemės ūkio produkciją ir kai žemės ūkio produkcija perkama iš prekybos įmonių.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Žemės ūkio produkcija** – žaliavinė, taip pat perdirbamosios pramonės ir kitose įmonėse perdirbta žemės ūkio produkcija, maisto produktai, kombinuotieji pašarai, linų pluoštas ir kita tam tikru būdu apdorota žemės ūkio produkcija.
2. **Žemės ūkio produkcijos pardavėjai** – ūkio subjektai, parduodantys savo pagamintą žaliavinę ir perdirbtą žemės ūkio produkciją.
3. **Žemės ūkio produkcijos pirkėjai** – ūkio subjektai, tarp jų prekybos ir perdirbamosios pramonės įmonės, perkantys perdirbti, parduoti ir vartoti skirtą žemės ūkio produkciją.
4. **Reguliariai parduodamos žemės ūkio produkcijos tiekimo laikotarpis** – teisės aktais arba pirkimo–pardavimo sutartimi nustatytas laikotarpis, už kurio metu patiektą produkciją apskaičiuojama bendra priklausanti mokėti pinigų suma.
5. **Žemės ūkio produkcijos įkainojimo trukmė** – laikotarpis, per kurį nustatoma žemės ūkio produkcijos kokybė ir apskaičiuojama priklausanti mokėti pinigų suma.
6. **Už patiektą žemės ūkio produkciją apskaičiuota pinigų suma** – pinigų suma, apskaičiuota pagal sutartą kainą, atsižvelgiant į patiektos produkcijos kokybę, atsiskaitymo terminą, priemonę už pagrindinius kokybės reikalavimus viršijančią produkciją bei nuoskaitą už produkcijos kokybės pagerinimą iki atitikties nustatytiems kokybės reikalavimams ir kitas sutartyje numatytas sąlygas.
7. **Komercinis kreditas** – teisės aktais ar tarpusavio sutartimi tam tikram laikotarpiui už patiektą žemės ūkio produkciją atidėtas apmokėjimas, už kurį pirkėjas moka pardavėjui palūkanas.
8. **Priklausanti mokėti pinigų suma** – už patiektą žemės ūkio produkciją apskaičiuota pinigų suma, pagal teisės aktų reikalavimus pridėjus komercinio kredito palūkanas ir delspinigius.
9. **Atsiskaitymas** – grynųjų pinigų mokėjimo arba lėšų pervedimo per banką ar kitą kredito įstaigą (toliau – bankas) veiksmas, kurio metu pirkėjas visiškai įvykdo įsipareigojimą apmokėti pardavėjui priklausančią mokėti pinigų sumą.

3 straipsnis. Sutarties forma

Žemės ūkio produkcijos pirkėjai – supirkimo, perdirbimo, prekybos ir kitos įmonės – gali pirkti žemės ūkio produkciją tik sudarę su žemės ūkio produkcijos pardavėju rašytinę žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartį, kuri turi atitikti Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas tos žemės ūkio produkcijos tipinės sutarties sąlygas.

4 straipsnis. Būtiniosios sutarties sąlygos

1. Rašytinėje žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje turi būti nurodyta:
 - 1) produkcijos pavadinimas, numatomas pirkti kiekis, būtinieji kokybės reikalavimai, kaina, pirkimo ir tiekimo tvarka (periodiškumas, reguliariai parduodamos produkcijos tiekimo laikotarpio trukmė bei, šalims susitarus, tiekimo grafikas);

- 2) atsiskaitymo už patiektą produkciją ir komercinio kredito palūkanų bei delspinigių mokėjimo tvarka;
 - 3) šalių atsakomybė už pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytų sutarties sąlygų nevykdymą;
 - 4) šalių rekvizitai.
2. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija gali nustatyti ir kitas būtinas sutarties sąlygas.

5 straipsnis. Atsiskaitymo sąlygos

1. Rašytinėse žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyse numatomos atsiskaitymo sąlygos privalo atitikti įstatymų reikalavimus.
2. Reguliariai parduodamos žemės ūkio produkcijos tiekimo laikotarpio trukmė negali būti ilgesnė kaip vienas mėnuo, o jos patiekimo data laikoma paskutinė šio laikotarpio diena. Už visą per šį laikotarpį patiektą produkciją apskaičiuojama priklausanti mokėti pinigų suma.
3. Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją ir jos įkainojimo trukmė negali būti ilgesnė negu nustatyta Vyriausybės.
4. Žemės ūkio produkcijos pirkimas įforminamas išrašant Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytus dokumentus.
5. Jeigu žemės ūkio produkcijos pirkėjas neatsiskaito su jos pardavėju per 5 darbo dienas po produkcijos gavimo bei įkainojimo, jis iki atsiskaitymo dienos, bet ne ilgiau kaip iki sutartyje numatyto atsiskaitymo termino pabaigos, moka pardavėjui komercinio kredito palūkanas. Šių palūkanų norma atitinka Lietuvos banko skelbiamą vidutinę metinę palūkanų už komercinių bankų praėjusio ketvirčio trumpalaikes paskolas normą.
6. Jeigu iki sutartyje numatyto termino pabaigos neatsiskaitoma, žemės ūkio produkcijos pirkėjas už laikotarpį nuo kitos dienos po šio termino pabaigos iki atsiskaitymo dienos moka jos pardavėjui sutartyje numatyto dydžio, bet ne mažesnius kaip 0,1 procento delspinigius už kiekvieną pradelstą dieną. Delspinigių norma privalo būti įrašyta mokėjimo arba grynųjų pinigų mokėjimui įforminti skirtuose dokumentuose.
7. Jeigu už patiektą žemės ūkio produkciją pirkėjas negali atsiskaityti pirkimo–pardavimo sutartyje numatytu būdu per 5 darbo dienas, gavęs raštišką prašymą, jis privalo ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui išduoti priklausančios mokėti pinigų sumos arba pardavėjo pageidaujamos šios sumos dalies vekselį. Palūkanos už vekselio sumą skaičiuojamos įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo nustatyta tvarka.
8. Tuo atveju, kai žemės ūkio produkcijos pardavėjas bankui jau buvo pateikęs debeto pavedimą, prieš pateikdamas prašymą išduoti vekselį jis privalo šį pavedimą atšaukti. Jeigu pardavėjas prašo išduoti vekselį tik dėl dalies neišmokėtos sumos, debeto pavedimą jis gali pateikti iš naujo, nurodomą išmokėti pinigų sumą šiame dokumente sumažindamas suma, dėl kurios prašo išduoti vekselį.

6 straipsnis. Atsiskaitymo tvarka

1. Už žemės ūkio produkciją atsiskaitoma šalių susitarimu mokėjimo ir debeto pavedimais, naudojant vekselius, kitomis teisės aktų nustatytomis mokėjimo priemonėmis bei grynaisiais pinigais, nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Mokėjimo ir debeto pavedimuose būtina nurodyti žemės ūkio produkcijos rūšį, jos patiekimo datą ir sutartyje numatytą atsiskaitymo terminą.
2. Mokėjimo ir debeto pavedimai bankams privalo būti pateikti iki sutartyje numatyto atsiskaitymo termino pabaigos likus tiek laiko, kiek pagal Mokėjimų įstatymo nustatytus terminus užtruks lėšų pervedimas.
3. Už žemės ūkio produkciją numačius atsiskaityti debeto pavedimais, žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartis pripažįstama šios produkcijos pirkėjo rašytiniu sutikimu lėšas nurašyti ir iš jo sąskaitos pervesti pardavėjui.
4. Žemės ūkio produkcijos pirkėjų pateiktus mokėjimo pavedimus ir pardavėjų pateiktus debeto pavedimus bankai priima, nors mokėtojų sąskaitose ir nėra pakankamai lėšų.
5. Atsiskaitymas grynaisiais pinigais pagal su mokėtoju sudarytas sutartis privalo būti įformintas išrašant Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą dokumentą.

7 straipsnis. Komercinio kredito palūkanų ir delspinigių apskaičiavimo tvarka

1. Komercinio kredito palūkanos ir delspinigiai skaičiuojami nuo visos už patiektą žemės ūkio produkciją apskaičiuotos pinigų sumos. Atsiskaitant dalimis, komercinio kredito palūkanos ir delspinigiai už kiekvieną išmokamą pinigų sumą apskaičiuojami ir į mokėjimo bei grynųjų pinigų mokėjimui įforminti skirtus dokumentus įrašomi atskirai. Šiuose dokumentuose taip pat pažymima, kad atsiskaitoma dalimis.

2. Komercinio kredito palūkanas ir delspinigius mokėjimo ir debeto pavedimuose įrašo šiuos dokumentus išrašantis ūkio subjektas arba bankas.

3. Atsiskaitant grynaisiais pinigais, komercinio kredito palūkanas ir delspinigius apskaičiuoja žemės ūkio produkcijos pirkėjas, o jų suma privalo būti įrašyta grynųjų pinigų mokėjimui įforminti skirtame dokumente.

8 straipsnis. Atsiskaitymo kontrolė

Apskričių viršininkai arba jų įgalioti asmenys tikrina, ar žemės ūkio produkcijos pirkėjai, laikydamiesi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, sudaro rašytines žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartis, apskaičiuoja komercinio kredito palūkanas bei delspinigius ir atsiskaito su produkcijos pardavėjais, taip pat teikia siūlymus Vyriausybei dėl priemonių atsiskaitymų būklei gerinti ir pareiškimus teismui dėl bankroto bylų iškėlimo. Žemės ūkio produkcijos pirkėjai apskričių viršininkams teikia Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą informaciją apie atsiskaitymų už žemės ūkio produkciją būklę.

9 straipsnis. Atsakomybė

Žemės ūkio produkcijos pirkėjai ir pardavėjai bei bankai, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Įstatymo taikymas

Iki šio įstatymo įsigaliojimo pateikti bankams mokėjimo dokumentai apmokami laikantis jų priėmimo bankų įstaigose metu galiojusios tvarkos.

11 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

Vyriausybė per 2 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos priima šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS